

INHOUDSOPGAVE

1	De veranderende rol van de public controller	7
	<i>Dr. Tjerk Budding en dr. Mattheus Wassenaar</i>	
1.1	Inleiding	7
1.2	Verschuiving van managementparadigma's	8
1.3	Verschilpunten publieke en private sector	10
1.3.1	Waardeambitie	14
1.3.2	Financiering	14
1.3.3	Politiek bestuurlijke context	14
1.3.4	Governance	14
1.4	De public controller	15
2	De Nederlandse collectieve sector	19
	<i>Prof. dr. Raymond Gradus en dr. Jan-Maarten van Sonsbeek</i>	
2.1	Inleiding	19
2.2	Kernbegrippen	19
2.2.1	Afbakening collectieve sector	19
2.2.2	Inkomsten collectieve sector	20
2.2.3	Het bruto binnenlands product	20
2.2.4	Collectievelastendruk en microlasten	21
2.2.5	Overheidssaldo	22
2.2.6	Overheidsschuld	24
2.2.7	Relatie tussen overheidsschuld en begrotingstekort	25
2.3	De omvang van de collectieve sector	27
2.3.1	De groei van de overheidssector in de twintigste eeuw	27
2.3.2	Krimp van de collectieve sector na 1983	28
2.3.3	Samenstelling overheidsuitgaven	29
2.4	De Nederlandse verzorgingsstaat	31
2.4.1	Redenen voor overheidsingrijpen via publieke verzekeringen	32
2.4.2	Sociale verzekeringen	33
2.4.3	Sociale voorzieningen	35
2.4.4	Recente ontwikkelingen in de sociale zekerheid	35
2.4.5	De opbouw van de i/a-ratio	37
2.4.6	De ontwikkeling en hervorming van de zorgverzekeringen	38
2.5	De decentrale overheden	40
2.5.1	Taken gemeenten	40
2.5.2	Taken provincies	41
2.5.3	Taken waterschappen	42

2.5.4	Specifieke en algemene uitkeringen	42
2.5.5	Eigen inkomsten	42
2.5.6	Het EMU-saldo van de decentrale overheden	43
3	Control in de publieke en non-profitsector	45
	<i>Dr. Tjerk Budding</i>	
3.1	Inleiding	45
3.2	Achtergrond en inhoud management control	45
3.2.1	Contingentie-benadering	49
3.2.2	Ontwikkelingen in onderzoek	51
3.3	Management control in de publieke sector	54
3.3.1	Framework van Hofstede	54
3.3.2	Prestatiemanagement en -budgettering	57
3.3.3	Soft control en vertrouwen	61
3.3.4	Performativiteit en relationeel gebruik	66
3.4	Risicomangement	68
3.5	Verantwoordelijkheden in management control	71
4	De public controller	75
	<i>Dr. Mattheus Wassenaar</i>	
4.1	Inleiding	75
4.2	Wat doet de controller?	75
4.3	Typen controllers	78
4.4	Public controller versus de private controller	82
4.4.1	Ambitie – winst versus maatschappelijke waarde	83
4.4.2	Sturing – budget versus markt	84
4.4.3	Eigenaarschap – de politiek bestuurlijke context	85
4.5	De controller en de organisatie	87
4.6	Ontwikkeling in de rol van de public controller	89
4.6.1	Van hard naar soft controls	92
4.6.2	Een hogere toegevoegde waarde, van controller naar 'businesspartner'	92
4.7	De relatie tussen de controller en de manager	94
4.8	Competenties van de public controller	95
4.9	De persoonlijkheid van de controller	97
4.10	Controller en IT	100
4.10.1	IT-begrippen	100
4.10.2	Gevolgen voor de public controller	104
4.11	Epiloog/toekomstperspectief	105
	Literatuur	107
	Over de auteurs	113